

คู่มือแนะนำการชำระภาษีอากร
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คำนำ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานราชการที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับประชาชน สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้ตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การอำนวยความสะดวกด้านสาธารณสุขปลอดภัยแก่ท้องถิ่น ตั้งแต่การจัดสร้างถนน การจัดตลาด งานสวัสดิการสังคมต่างๆ เป็นต้น

สำหรับบทบาทหน้าที่ในด้านการเป็นผู้จัดเก็บภาษี ได้แก่ จัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือน ภาษีป้าย และค่าธรรมเนียมต่างๆ และยังมีภาษีบางชนิดที่รัฐเป็นผู้จัดเก็บแล้วจัดสรรให้ คือ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อน ค่าภาคหลวงแร่และค่าภาคหลวงปิโตรเลียม เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีรายได้ที่ได้รับจากเงินอุดหนุนรัฐบาลจำนวนมาก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีบทบาทหน้าที่สำคัญทางด้านการใช้จ่ายงบประมาณจำนวนมาก ที่มีผลเชื่อมโยงต่อภาระหน้าที่ในการเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีของผู้ที่มีรายได้จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ดังนั้น กรมสรรพากร โดย สำนักงานสรรพากรภาค ๗ จึงจัดทำคู่มือแนะนำการเสียภาษีอากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามประมวลรัษฎากร เพื่อให้เจ้าหน้าที่ใช้เป็นแนวทางในการแนะนำและกำกับดูแล อีกทั้งเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์และสร้างเครือข่ายพันธมิตรกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการประสานข้อมูลระหว่างกัน และขอความร่วมมือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการช่วยแนะนำคู่สัญญาหรือผู้มีรายได้จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ทราบภาระหน้าที่ในการเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีและยื่นแบบแสดงรายการชำระภาษีให้ถูกต้องต่อไป

สำนักงานสรรพากรภาค ๗

กรมสรรพากร

พุทธศักราช ๒๕๕๕

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๑
บทที่ ๒ รายได้ รายจ่าย และภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร	
รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๒
รายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๔
ภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร	
ภาษีเงินได้นิติบุคคล	๖
ภาษีมูลค่าเพิ่ม	๖
ภาษีธุรกิจเฉพาะ	๗
อากรแสตมป์	๗
ภาษีหัก ณ ที่จ่าย	๘
บทที่ ๓ ประเด็นความผิดที่ตรวจพบ	๑๒
ตารางแผนที่ทางภาษีอากร (Tax Mapping)	๑๕

บทที่ ๑

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์กรการบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์กรบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเป็นอิสระในการปกครองตนเอง โดยเป็นหน่วยงานราชการที่มีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับประชาชนมีหน้าที่ความรับผิดชอบดังนี้

(๑) เป็นงานที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น และงานที่เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวก ในชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน ได้แก่ การจัดทำถนน สะพาน สวนหย่อม สวนสาธารณะ การกำจัดขยะมูลฝอย เป็นต้น

(๒) เป็นงานที่เกี่ยวกับการป้องกันภัย รักษาความปลอดภัย เช่น งานดับเพลิง

(๓) เป็นงานที่เกี่ยวกับสวัสดิการสังคม ด้านนี้มีความสำคัญต่อประชาชนในท้องถิ่นมาก เช่น การจัดให้มีหน่วยบริการทางสาธารณสุข จัดให้มีสถานสงเคราะห์เด็กและคนชรา เป็นต้น

(๔) เป็นงานที่เกี่ยวกับการพาณิชย์ท้องถิ่น เพราะเป็นงานที่หากปล่อยให้ประชาชนดำเนินการเอง อาจไม่ได้รับผลดีเท่าที่ควรจะเป็น เช่น การจัดให้มีโรงรับจำนำ การจัดตลาด และงานต่างๆ ที่มีรายได้ โดยสามารถเรียกค่าบริการจากประชาชน

รูปแบบองค์ประกอบการปกครองท้องถิ่น สาระสำคัญมีดังนี้

(๑) เป็นองค์กรที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล และทบวงการเมือง

(๒) มีสภาและผู้บริหารระดับท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ

(๓) มีอิสระในการปกครองตนเอง

(๔) มีเขตการปกครองที่ชัดเจนและเหมาะสม

(๕) มีงบประมาณรายได้เป็นของตนเองอย่างเพียงพอ

(๖) มีบุคลากรปฏิบัติงานของตนเอง

(๗) มีอำนาจหน้าที่ที่เหมาะสมต่อการให้บริการ

(๘) มีอำนาจออกข้อบังคับเป็นกฎหมายของท้องถิ่นภายใต้ขอบเขตของกฎหมายแม่บท

(๙) มีความสัมพันธ์กับส่วนกลางในฐานะเป็นหน่วยงานระดับรองของรัฐ

บทที่ ๒

รายได้ รายจ่าย และภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร

๑. รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนจังหวัด	เทศบาล	องค์การบริหารส่วนตำบล
<p>๑. รายได้ที่จัดเก็บเอง ได้แก่</p> <p>(๑.๑) รายได้จากค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ</p> <p>(๑.๒) รายได้จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนจังหวัด</p> <p>(๑.๓) รายได้จากสาธารณูปโภค</p> <p>(๑.๔) รายได้จากการพาณิชย์</p> <p>(๑.๕) รายได้อื่นที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เช่น ค่าตอบแทนรายปีตามประมวลกฎหมายที่ดิน</p> <p>๒. ภาษีและค่าธรรมเนียมที่รัฐจัดเก็บให้และจัดสรรให้ ได้แก่</p> <p>(๒.๑) ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อน</p> <p>(๒.๒) ภาษีมูลค่าเพิ่ม</p> <p>(๒.๓) ค่าภาคหลวงแร่และค่าภาคหลวงปิโตรเลียม</p>	<p>๑. รายได้ที่จัดเก็บเอง ได้แก่</p> <p>(๑.๑) ภาษีจัดเก็บเองที่เป็นรายได้ของเทศบาล ได้แก่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย ภาษีบำรุงท้องที่ อากกรการฆ่าสัตว์และอากกรรังนกอีแอ่น</p> <p>(๑.๒) รายได้จากค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ เช่น ค่าธรรมเนียมการจัดเก็บขยะตามกฎหมายการสาธารณสุข ฯลฯ</p> <p>(๑.๓) รายได้จากทรัพย์สินของเทศบาล</p> <p>(๑.๔) รายได้จากสาธารณูปโภค</p> <p>(๑.๕) รายได้จากการพาณิชย์</p> <p>(๑.๖) รายได้อื่นที่กฎหมายกำหนด</p> <p>๒. ภาษีและค่าธรรมเนียมที่รัฐจัดเก็บให้และจัดสรรให้ ได้แก่</p> <p>(๒.๑) ภาษีมูลค่าเพิ่ม</p> <p>(๒.๒) ภาษีธุรกิจเฉพาะ</p> <p>(๒.๓) ภาษีสุรา และ ภาษีสรรพสามิต</p> <p>(๒.๔) ภาษีการพนัน</p> <p>(๒.๕) ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมอสังหาริมทรัพย์</p> <p>(๒.๖) ค่าภาคหลวงแร่ และค่าภาคหลวงปิโตรเลียม</p>	<p>๑. รายได้ที่จัดเก็บเอง ได้แก่</p> <p>(๑.๑) ภาษีจัดเก็บเองที่เป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย ภาษีบำรุงท้องที่ อากกรการฆ่าสัตว์และอากกรรังนกอีแอ่น</p> <p>(๑.๒) รายได้จากค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ เช่น ค่าธรรมเนียมการจัดเก็บขยะตามกฎหมายการสาธารณสุข ฯลฯ</p> <p>(๑.๓) รายได้จากทรัพย์สินของอบต.</p> <p>(๑.๔) รายได้จากสาธารณูปโภค</p> <p>(๑.๕) รายได้จากการพาณิชย์</p> <p>(๑.๖) รายได้อื่นที่กฎหมายกำหนด</p> <p>๒. ภาษีและค่าธรรมเนียมที่รัฐจัดเก็บให้และจัดสรรให้ ได้แก่</p> <p>(๒.๑) ภาษีมูลค่าเพิ่ม</p> <p>(๒.๒) ภาษีธุรกิจเฉพาะ</p> <p>(๒.๓) ภาษีสุรา และภาษีสรรพสามิต</p> <p>(๒.๔) ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมอสังหาริมทรัพย์</p> <p>(๒.๕) ค่าภาคหลวงแร่ และค่าภาคหลวงปิโตรเลียม</p> <p>(๒.๖) เงินที่เก็บตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติในองค์การบริหารส่วนตำบล</p>

องค์การบริหารส่วนจังหวัด	เทศบาล	องค์การบริหารส่วนตำบล
<p>๓. เงินอุดหนุนจากรัฐบาล อาทิเช่น เงินอุดหนุนทั่วไปตามอำนาจหน้าที่ เงินอุดหนุนกำหนดวัตถุประสงค์ เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ</p>	<p>๓. เงินอุดหนุนจากรัฐบาล อาทิเช่น เงินอุดหนุนทั่วไปตามอำนาจหน้าที่ เงินอุดหนุนกำหนดวัตถุประสงค์ ตัวอย่างเช่น เบี้ยยังชีพคนชรา เบี้ยยังชีพผู้ป่วยเอดส์ เบี้ยยังชีพคน พิการ ศูนย์บริการทางสังคม ศูนย์ เด็กเล็ก อาหารเสริม (นม) และ อาหารกลางวันสำหรับเด็กนักเรียน และอื่นๆและเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ</p>	<p>๓. เงินอุดหนุนจากรัฐบาล อาทิเช่น เงินอุดหนุนทั่วไปตามอำนาจหน้าที่ เงินอุดหนุนกำหนดวัตถุประสงค์ ตัวอย่างเช่น เบี้ยยังชีพคนชรา เบี้ยยังชีพผู้ป่วยเอดส์ เบี้ยยังชีพคน พิการ ศูนย์บริการทางสังคม ศูนย์ เด็กเล็ก อาหารเสริม (นม) และ อาหารกลางวันสำหรับเด็กนักเรียน และอื่นๆ และเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ</p>

๒. รายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรบริหารส่วนจังหวัด	เทศบาล	องค์กรบริหารส่วนตำบล
<p>๑. รายจ่ายกำหนดไว้ในกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นกฎหมายหลัก ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - พรบ.องค์กรบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ (หมวด ๔ อำนาจหน้าที่ขององค์กรบริหารส่วนจังหวัด มาตรา ๔๕ และ มาตรา ๔๖ หมวด ๕ การงบประมาณและการคลัง มาตรา ๗๔,๗๕,๗๖) - พรบ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับกฎหมายรองที่เกี่ยวกับรายจ่าย พ.ศ. ๒๕๔๒ - กฎกระทรวง (๒๕๔๑) ออกตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๑ - ประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่องกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๔๖ - ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 	<p>๑. รายจ่ายกำหนดไว้ในกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นกฎหมายหลัก ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - พรบ.เทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ (ส่วนที่ ๕ การคลังและทรัพย์สินของเทศบาล มาตรา ๖๕,๖๖,๖๗,๖๗ทวิ ๖๗ตรี,๖๘,๖๙) - พรบ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับกฎหมายรองที่เกี่ยวกับรายจ่าย พ.ศ. ๒๕๔๒ - ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 	<p>๑. รายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดไว้ในกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นกฎหมายหลัก ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ (ส่วนที่ ๓ รายได้รายจ่ายของสภาตำบล มาตรา ๒๙,๓๐,๓๑, ๓๒,๓๓,๓๔,๓๕) - พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำหรับกฎหมายรองที่เกี่ยวกับรายจ่าย พ.ศ. ๒๕๔๒ - ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนจังหวัด	เทศบาล	องค์การบริหารส่วนตำบล
<p>๒. ประเภทรายจ่ายตามที่กฎหมายหลักและกฎหมายรองกำหนดไว้ มีดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - เงินเดือน - ค่าจ้าง - เงินตอบแทนอื่น - ค่าใช้สอย - ค่าวัสดุ - ค่าครุภัณฑ์ - ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้างและทรัพย์สินอื่น ๆ - เงินอุดหนุน - รายจ่ายอื่นใดตามข้อผูกพันหรือตามที่มีกฎหมายหรือระเบียบของกระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้ <p>๓. การใช้จ่ายเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำบริการสาธารณะ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานถนนหนทาง - การพัฒนาสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ - การพัฒนาคุณภาพชีวิต - การศึกษา - การสาธารณสุข - การรักษาความสงบเรียบร้อย การแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม - การส่งเสริมศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น - การป้องกันและบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนที่เกิดจากสาธารณภัยประเภทต่าง ๆ เป็นต้น 	<p>๒. ประเภทรายจ่ายตามที่กฎหมายหลักและกฎหมายรองกำหนดไว้ มีดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - เงินเดือน - ค่าจ้าง - เงินตอบแทนอื่น - ค่าใช้สอย - ค่าวัสดุ - ค่าครุภัณฑ์ - ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้างและทรัพย์สินอื่น ๆ - เงินอุดหนุน - รายจ่ายอื่นใดตามข้อผูกพันหรือตามที่มีกฎหมายหรือระเบียบของกระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้ <p>๓. การใช้จ่ายเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำบริการสาธารณะ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานถนนหนทาง - การพัฒนาสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ - การพัฒนาคุณภาพชีวิต - การศึกษา - การสาธารณสุข - การรักษาความสงบเรียบร้อย การแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม - การส่งเสริมศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น - การป้องกันและบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนที่เกิดจากสาธารณภัยประเภทต่าง ๆ เป็นต้น 	<p>๒. ประเภทรายจ่ายตามที่กฎหมายหลักและกฎหมายรองกำหนดไว้ มีดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - เงินเดือน - ค่าจ้าง - เงินตอบแทนอื่น - ค่าใช้สอย - ค่าวัสดุ - ค่าครุภัณฑ์ - ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้างและทรัพย์สินอื่น ๆ - เงินอุดหนุน - รายจ่ายอื่นใดตามข้อผูกพันหรือตามที่มีกฎหมายหรือระเบียบของกระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้ <p>๓. การใช้จ่ายเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำบริการสาธารณะ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานถนนหนทาง - การพัฒนาสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ - การพัฒนาคุณภาพชีวิต - การศึกษา - การสาธารณสุข - การรักษาความสงบเรียบร้อย การแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม - การส่งเสริมศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น - การป้องกันและบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนที่เกิดจากสาธารณภัยประเภทต่าง ๆ เป็นต้น

ภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร

๓. การเสียภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓.๑ ภาษีเงินได้นิติบุคคล

เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภท เช่น พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ (มาตรา ๗) พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ (มาตรา ๘) พรบ.ระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ (มาตรา ๖) พรบ.องค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.๒๕๓๗ (มาตรา ๔๓) ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมิใช่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลตาม มาตรา ๓๙ แห่งประมวลรัษฎากร จึงไม่มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลแต่อย่างใด

๓.๒ ภาษีมูลค่าเพิ่ม

มาตรา ๘๑(๑) (ถ) แห่งประมวลรัษฎากร ได้ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่น แต่ทั้งนี้ไม่รวมถึงบริการที่เป็นการพาณิชย์ ของราชการส่วนท้องถิ่นหรือเป็นการหารายได้หรือผลประโยชน์ไม่ว่าจะเป็นกิจการสาธารณูปโภคหรือไม่ก็ตาม และ มาตรา ๓ แห่งพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๙๑) พ.ศ. ๒๕๓๙ ให้ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มตามหมวด ๔ ภาษีธุรกิจเฉพาะตามหมวด ๕ และอากรแสตมป์ตามหมวด ๖ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร แก่สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ สำหรับมูลค่าของฐานภาษี รายรับ หรือการกระทำตราสารของสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ตั้งแต่วันที่ ๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๘ เป็นต้นไป

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า เทศบาลและองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มเฉพาะการให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่น แต่ไม่รวมถึงบริการที่เป็นการพาณิชย์ หรือเป็นการหารายได้หรือผลประโยชน์ไม่ว่าจะเป็นกิจการสาธารณูปโภคหรือไม่ก็ตาม ตามมาตรา ๘๑(๑) (ถ) แห่งประมวลรัษฎากร แต่สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มในทุกกรณี ตามมาตรา ๓ แห่งพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๙๑) พ.ศ. ๒๕๓๙

การจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม

การจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ต้องกระทำภายในกำหนดเวลา ตามมาตรา ๘๕ และ๘๕/๑ แห่งประมวลรัษฎากร ดังนี้

๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเริ่มมีรายรับจากการขายสินค้าหรือให้บริการที่มีลักษณะเป็นการพาณิชย์ หรือเป็นการหารายได้หรือผลประโยชน์ให้มีสิทธิยื่นคำขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มก่อนวันเริ่มมีรายรับ

๒. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายรับจากการขายสินค้าหรือให้บริการที่มีลักษณะเป็นการพาณิชย์ หรือเป็นการหารายได้หรือผลประโยชน์ เกินกว่า ๑,๘๐๐,๐๐๐ บาท ต่อปี ให้ยื่นคำขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่เริ่มมีรายรับเกิน ๑,๘๐๐,๐๐๐ บาท ต่อปี

การยื่นแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่ม

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มยื่นแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่มตามแบบ ภ.พ.๓๐ ภายในวันที่ ๑๕ ของเดือนถัดไป

๓.๓ ภาษีธุรกิจเฉพาะ

ตาม มาตรา ๙๑/๓(๖) แห่งประมวลรัษฎากร ให้ยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะสำหรับกิจการรับจํานำของกระทรวง ทบวง กรม และราชการส่วนท้องถิ่น ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะกิจการรับจํานำ เท่านั้น และ มาตรา ๓ แห่งพระราชกฤษฎีกา ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๙๑) พ.ศ. ๒๕๓๙ ให้ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มตามหมวด ๔ ภาษีธุรกิจเฉพาะตามหมวด ๕ และอากรแสตมป์ตามหมวด ๖ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร แก่สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ สำหรับมูลค่าของฐานภาษี รายรับ หรือการกระทำตราสารของสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ตั้งแต่วันที่ ๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๘ เป็นต้นไป ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลจึงได้รับการยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะ

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า เทศบาลและองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้รับยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะ กรณีประกอบกิจการรับจํานำ ตามมาตรา ๙๑/๓(๖) แห่งประมวลรัษฎากร แต่สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลได้รับยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะในทุกกรณี ตามมาตรา ๓ แห่งพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๙๑) พ.ศ. ๒๕๓๙

การจดทะเบียนภาษีธุรกิจเฉพาะ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีหน้าที่เสียภาษีธุรกิจเฉพาะจะต้องยื่นคำขอจดทะเบียนตามแบบคำขอจดทะเบียนภาษีธุรกิจเฉพาะ (ภธ.๐๑) ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันเริ่มประกอบกิจการ

การยื่นแบบแสดงรายการภาษีธุรกิจเฉพาะ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบกิจการประเภทที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะจะต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีธุรกิจเฉพาะ ตามแบบ ภ.ธ.๔๐ ภายในวันที่ ๑๕ ของเดือนถัดไป

๓.๔ อากรแสตมป์

ตามมาตรา ๑๒๑ แห่งประมวลรัษฎากร ได้ยกเว้นอากรแสตมป์ให้แก่ รัฐบาล เจ้าพนักงานผู้กระทำงานของรัฐบาลโดยหน้าที่ บุคคลผู้กระทำการในนามของรัฐบาลองค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น สภาอากาศไทย วัดวาอาราม และองค์การศาสนาใดๆ ในราชอาณาจักรซึ่งเป็นนิติบุคคล อากรเป็นอันไม่ต้องเสียแต่ข้อยกเว้นนี้ มิให้ใช้แก่องค์การของรัฐบาลที่ใช้ทุนหรือทุนหมุนเวียนเพื่อประกอบการพาณิชย์ หรือการพาณิชย์ ซึ่งองค์การบริหาร ราชการส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัดทำ และตามมาตรา ๓ แห่งพระราชกฤษฎีกา ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๙๑) พ.ศ. ๒๕๓๙ ให้ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มตามหมวด ๔ ภาษีธุรกิจเฉพาะตามหมวด ๕ และอากรแสตมป์ตามหมวด ๖ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร แก่สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ สำหรับมูลค่าของฐานภาษี รายรับ หรือการกระทำตราสารของสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ตั้งแต่วันที่ ๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๘ เป็นต้นไป

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า เทศบาลและองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้รับยกเว้น อากรแสดมภ์ เฉพาะในกรณี ที่กระทำการในนามของเทศบาล หรือองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งมีใช่เป็นการพาณิชย์ ตามมาตรา ๑๒๑ แห่งประมวลรัษฎากร แต่สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลได้รับยกเว้นอากรแสดมภ์ในทุกกรณี ตามมาตรา ๓ แห่งพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยกรยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๙๑) พ.ศ. ๒๕๓๙

๓.๕ การหักภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายและการนำส่งภาษี

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานที่ตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมการกระจายอำนาจการปกครอง จากส่วนกลางสู่ส่วนท้องถิ่น จึงได้รับการจัดสรรงบประมาณเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้เพื่อนำไปพัฒนาท้องถิ่น ช่วยสร้างความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน ได้แก่กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา เทศบาล องค์การบริหารส่วน จังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง จึงเกี่ยวข้องกับภาษี อากรประเภทภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย โดยตรง เนื่องจากเป็นผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินให้แก่ผู้มีหน้าที่เสียภาษี เงินได้บุคคลธรรมดาหรือภาษีเงินได้นิติบุคคล โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติดังนี้

การมีและใช้เลขประจำตัวผู้เสียภาษี

เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจ่ายเงินได้พึงประเมินให้แก่ผู้รับซึ่งมีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา หรือภาษีเงินได้นิติบุคคล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่หักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย และนำส่งกรมสรรพากร ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รับยกเว้นไม่ต้องยื่นคำร้องขอมีเลขและบัตรประจำตัวผู้เสียภาษี อากร กรมสรรพากรจะเป็นผู้กำหนดเลขประจำตัวและแจ้งให้ทราบและถือปฏิบัติ ตามประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เรื่อง กำหนดให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล และ ผู้จ่ายเงินได้ซึ่งมี หน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่าย มีและใช้เลขประจำตัวในการปฏิบัติการตามประมวลรัษฎากร ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๕

การหักภาษี ณ ที่จ่าย

เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจ่ายเงินได้พึงประเมินให้แก่ผู้รับซึ่งมีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา หรือภาษีเงินได้นิติบุคคล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่คำนวณภาษีและหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายไว้ทุกคราว ในทันทีที่มีการจ่ายเงินได้ และยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย ภ.ง.ด.๓ หรือ ภ.ง.ด.๕๓ พร้อมทั้ง นำส่งเงินภาษีภายใน ๗ วัน นับแต่วันสิ้นเดือนของเดือนที่มีการจ่ายเงิน ดังนี้

กรณีจ่ายให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ประเภทเงินได้พึงประเมิน	การคำนวณภาษีหัก ณ ที่จ่าย	แบบแสดงรายการที่ใช้น	กำหนดเวลาดำเนินการ
เงินได้ตามมาตรา ๔๐(๑)(๒) เช่น - เงินเดือน ค่าจ้าง - ค่าตอบแทนผู้บริหารและสมาชิกสภา - เงินเพิ่มต่างๆ - ค่าป่วยการประจำตำแหน่ง	คำนวณตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ประมวล รัษฎากรกำหนดในมาตรา ๕๐(๑)		ภายใน ๗ วัน นับแต่วัน สิ้นเดือน ของเดือน ที่จ่ายเงิน
เงินได้ตามมาตรา ๔๐(๑)(๒) ซึ่งเป็นเงินที่ นายจ้างจ่ายให้ครั้งเดียวเพราะออกจากงาน เช่น เงินบำเหน็จพนักงาน ลูกจ้าง	เงินได้ที่จ่ายหัก ค่าใช้จ่าย ส่วนแรก = ๗,๐๐๐ บาท x จำนวนปีที่ทำงาน ส่วนที่ ๒ = ๕๐% ของเงินที่เหลือจากหัก ค่าใช้จ่ายส่วนแรก เหลือเท่าใดให้คำนวณภาษีตามอัตราภาษี	ภ.ง.ด.๑ ^๑	
เงินได้ตามมาตรา ๔๐(๒) เช่นค่าจ้างที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญชาวต่างประเทศ	ผู้มีเงินได้ มิได้เป็นผู้อยู่ในประเทศไทย ให้คำนวณ หักในอัตราร้อยละ ๑๕.๐		
ค่าสิทธิ ค่าแห่งลิขสิทธิ์ ฯลฯ ตามมาตรา ๔๐(๓) เช่น ซื้อหรือจ่ายค่าใช้จ่ายซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์	ผู้มีเงินได้เป็นผู้อยู่ในประเทศไทย ให้คำนวณหัก อัตราตามอัตราภาษีเงินได้ ผู้มีเงินได้มิได้เป็นผู้อยู่ในประเทศไทย ให้คำนวณ หักในอัตราร้อยละ ๑๕.๐	ภ.ง.ด.๒ ^๒	ภายใน ๗ วัน นับแต่วัน สิ้นเดือน ของเดือน ที่จ่ายเงิน
เงินได้ตามมาตรา ๔๐(๔) (ก) เช่นดอกเบี้ย พันธบัตร	ให้คำนวณหักในอัตราร้อยละ ๑๕.๐		
เงินได้ตามมาตรา ๔๐(๕)-(๘) ^๔ (ไม่รวมค่าซื้อ พืชผลทางการเกษตร) เช่น - ค่าเช่ารถยนต์ เครื่องถ่ายเอกสาร เช่าที่ดิน หรืออาคาร - ค่าซื้อวัสดุสำนักงานและครุภัณฑ์ต่างๆ - ค่าซื้อที่ดิน ค่าถมดิน ค่าจัดสวน - ค่าขนส่ง ค่าบริการต่างๆ - ค่าซ่อมทรัพย์สิน เช่น ค่าซ่อมรถยนต์ - ค่าออกแบบสิ่งก่อสร้าง ค่าจ้างก่อสร้าง	ให้คำนวณหักในอัตราร้อยละ ๑.๐ กรณีผู้มีเงินได้มิได้เป็นผู้อยู่ในประเทศไทย ให้ คำนวณหักในอัตราร้อยละ ๑๕.๐ เฉพาะเงินได้ ตามมาตรา ๔๐ (๕)-(๖) เว้นแต่เงินได้ในการประกวดหรือแข่งขัน ให้ คำนวณหักอัตราตามอัตราภาษีเงินได้	ภ.ง.ด.๓ ^๒ หรือ ๔๑๑๗ ^๓	ภายใน ๗ วัน นับแต่วัน สิ้นเดือน ของเดือน ที่จ่ายเงิน
เงินได้ตามมาตรา ๔๐(๘)จากการซื้อ อสังหาริมทรัพย์	เงินได้ที่จ่าย หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมา* หารด้วย จำนวนปีที่ถือครอง ได้เท่าใดคำนวณภาษีตาม อัตราภาษี แล้วคูณด้วยจำนวนปีที่ถือครอง	ท.ด.๑๖	ขณะจดทะเบียน สิทธิและนิติกรรม

*	จำนวนปีที่ถือครอง	๑ ปี	๒ ปี	๓ ปี	๔ ปี	๕ ปี	๖ ปี	๗ ปี	๘ ปีขึ้นไป
	ร้อยละ	๙๒	๘๔	๗๗	๗๑	๖๕	๖๐	๕๕	๕๐

อสังหาริมทรัพย์อันเป็นมรดกหรือรับจากการให้โดยเสนหา ให้หักค่าใช้จ่ายได้ร้อยละ ๕๐

หมายเหตุ ๑. ภายในเดือนกุมภาพันธ์ของปีถัดไป ให้ยื่นรายการตามแบบ ภ.ง.ด.๑ ก สรุปรายการจ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐(๑)-(๒)

๒. ภายในเดือนมกราคม ของปีถัดไป ให้ยื่นรายการตามแบบ ภ.ง.ด.๒ ก สรุปรายการจ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐(๔) และแบบ ภ.ง.ด.๓ ก สรุปรายการจ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐(๕)-(๘) ด้วย

๓. กรณีมีการตั้งฎีกาเบิกเงินและหักเงินภาษีก่อนจ่ายเงินได้พึงประเมิน ให้คำนวณและจดจำนวนเงินภาษีที่ต้องหักไว้ในฎีกาเบิกเงินและให้แสดงรายการตามแบบ ๔๑๑๗ แนบพร้อมกับฎีกาเบิกเงิน

๔. สำหรับการจ่ายเงินให้กับผู้รับรายหนึ่งๆ มีจำนวนรวมทั้งสิ้นตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป แม้การจ่ายนั้นได้แบ่งจ่ายครั้งหนึ่งๆ ไม่ถึง ๑๐,๐๐๐ บาท ก็ตาม

๕. กรณีการคำนวณภาษีหัก ณ ที่จ่ายของผู้มีเงินได้ที่มิได้เป็นผู้อยู่ในประเทศไทยให้พิจารณาอนุสัญญาภาษีซ้อนของแต่ละประเทศประกอบด้วย

กรณีจ่ายให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล

ประเภทเงินได้พึงประเมิน	การคำนวณภาษีหัก ณ ที่จ่าย	แบบแสดงรายการที่ใช้ยื่น	กำหนดเวลานำส่งภาษี
เงินได้ตามมาตรา ๔๐ ^๑ เช่น - ค่าเช่าตู้ไปรษณีย์ - ค่าเช่าเลขหมายโทรศัพท์ ค่าโทรศัพท์ - ค่าซื้อดวงตราไปรษณียากร ค่าโทรเลข และค่าธนาณัติ ค่าบริการโทรคมนาคม	ให้คำนวณหักในอัตราร้อยละ ๑.๐	ภ.ง.ด. ๕๓ หรือ ๔๑๑๗ ^๒	ภายใน ๗ วันนับแต่วันสิ้นเดือน ของเดือนที่จ่ายเงิน
เงินได้ตามมาตรา ๔๐(๒)-(๖)	ผู้เงินได้เป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลต่างประเศมิได้ประกอบกิจการในประเทศ กรณีจ่ายเงินปันผล ให้คำนวณหักในอัตราร้อยละ ๑๐.๐ กรณีจ่ายเงินได้อื่น ให้คำนวณหักในอัตราร้อยละ ๑๕.๐	ภ.ง.ด.๕๔ หรือ ๔๑๑๗ ^๒	เดือน ของเดือนที่จ่ายเงิน
เงินได้ตามมาตรา ๔๐(๘) จากการซื้ออสังหาริมทรัพย์	ให้คำนวณหักในอัตราร้อยละ ๑.๐	ท.ด.๑๖	ขณะที่มีการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม

หมายเหตุ ๑. สำหรับการจ่ายเงินครั้งหนึ่งๆ ตั้งแต่ ๕๐๐ บาทขึ้นไป ตาม ข้อ ๒ (๔) ของประกาศอธิบดีเกี่ยวกับภาษีเงินได้ (ฉบับที่ ๑๖)

๒. กรณีมีการตั้งฎีกาเบิกเงินภาษีก่อนจ่ายเงินได้พึงประเมิน ให้คำนวณและจดจำนวนเงินภาษีที่ต้องหักไว้ในฎีกาเบิกเงินและให้แสดงรายการตามแบบ ๔๑๑๗ แนบพร้อมกับฎีกาเบิกเงิน

๓. กรณีการคำนวณภาษีหัก ณ ที่จ่ายของผู้มีเงินได้ที่เป็น บริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลต่างประเศ ให้พิจารณาอนุสัญญาภาษีซ้อนของแต่ละประเทศประกอบด้วย

การออกหนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่าย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่าย ต้องออกหนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่าย ตามมาตรา ๕๐ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ให้แก่ผู้ถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย ๒ ฉบับ มีข้อความตรงกัน โดยหนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่าย ต้องมีข้อความด้านบนแต่ละฉบับดังนี้

(๑) ฉบับที่ ๑ มีข้อความว่า “สำหรับผู้ถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย ใช้แนบพร้อมแบบแสดงรายการ”

(๒) ฉบับที่ ๒ มีข้อความว่า “สำหรับผู้ถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายเก็บไว้เป็นหลักฐาน”

กำหนดเวลาออกหนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่าย

(๑) กรณีจ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) (๒) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งเป็นเงินได้ประเภทเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทนผู้บริหารและสมาชิกสภา เงินเพิ่มต่าง ๆ และค่าป่วยการประจำตำแหน่งให้ออกหนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่าย ภายในวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ของปีถัดจากปีภาษี (กรณีผู้ถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย ทำงานจนถึงสิ้นปีภาษี) หรือภายใน ๑ เดือน นับแต่วันที่ผู้ถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายออกจากงานในระหว่างปีภาษี

(๒) กรณีจ่ายเงินได้พึงประเมินประเภทอื่น ๆ ตามมาตรา ๔๐ (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) หรือ (๘) แห่งประมวลรัษฎากร ให้ออกหนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่าย ในทันทีทุกครั้งที่มีการหักภาษี ณ ที่จ่าย

การจัดทำบัญชีพิเศษแสดงรายการหักภาษี ณ ที่จ่ายและการนำส่งภาษี

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่จัดทำบัญชีพิเศษแสดงรายการหักภาษี ณ ที่จ่ายและการนำส่งภาษี ตามประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีเงินได้และภาษีการค้า (ฉบับที่ ๔) เรื่องกำหนดให้ผู้มีหน้าที่หักภาษีเงินได้หรือภาษีการค้า ณ ที่จ่ายมีบัญชีพิเศษ โดยมีข้อความอย่างน้อยตามแบบที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนดเก็บไว้ ณ สำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการจ่ายเงินได้ ไม่น้อยกว่า ๕ ปี

บทที่ ๓
ประเด็นความผิดที่ตรวจพบ

หัวข้อ	ข้อผิดพลาดที่พบ	ข้อเสนอแนะ
<p>ภาษีหัก ณ ที่จ่าย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - บุคลากรมีเงินได้ถึงเกณฑ์ต้องหักภาษี ณ ที่จ่าย แต่มิได้หักไว้หรือหักไว้ไม่ถูกต้อง - กรอกแบบแสดงรายการไม่สมบูรณ์ ทำให้คำนวณภาษีผิดพลาด - จัดทำหนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่ายตาม ม.๕๐ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากรไม่ถูกต้อง และออกหนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่าย ไม่ตรงกับวันเดือนปี ที่จ่ายจริง 	<ul style="list-style-type: none"> - แนะนำวิธีการคำนวณภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย กรณีตำแหน่งงานที่มีเงินประจำตำแหน่งเช่น ผู้อำนวยการส่วน หัวหน้าส่วน หรือมีค่าตอบแทน เช่น เลขาธิการสภาฯให้นำมารวมเป็นเงินได้พึงประเมินในการคำนวณภาษีไว้ทุกคราวในทันทีที่มีการจ่ายเงินได้ไว้ด้วย - ให้บุคลากรทุกคนกรอกแบบ ล.ย. ๐๑ - แนะนำการกรอกแบบ ภ.ง.ด.๑ ภ.ง.ด.๓ และภ.ง.ด.๕๓ ทั้งกรณียื่นด้วยกระดาษ ยื่นด้วยสื่อและยื่นผ่านอินเทอร์เน็ต - ผู้มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่าย ต้องจัดทำบัญชีพิเศษแสดงรายการหักภาษี ณ ที่จ่ายและการนำส่งภาษี <u>เว้นแต่</u> การจ่ายเงินที่มีการตั้งฎีกาเบิกเงินจากคลัง
<p>ภาษีมูลค่าเพิ่ม</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่ทราบว่าผู้ทำธุรกรรมเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มหรือไม่ - หน้าฎีกาไม่ได้แยกภาษีมูลค่าเพิ่ม ออกให้ชัดเจน - มูลค่างานที่มียอดเงินได้รวมเกิน ๑,๘๐๐,๐๐๐ บาทไม่มีใบทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ.๒๐) ของคู่สัญญาแนบฎีกา 	<ul style="list-style-type: none"> - แนะนำวิธีการศึกษาข้อมูลบนระบบอินเทอร์เน็ตของกรมสรรพากร - หน้าฎีกาต้องมีการแยกภาษีมูลค่าเพิ่ม ออกให้ชัดเจน - แนะนำรูปแบบของใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปที่นำมาแนบฎีกา - ขอความร่วมมือให้ อปท. แนะนำคู่สัญญาของอปท. ที่เป็นผู้รับจ้างจากกรณีประมูลงานได้และมียอดเงินได้รวมเกิน ๑,๘๐๐,๐๐๐ บาท ให้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม และขอใบทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ.๒๐) แนบฎีกา

หัวข้อ	ข้อผิดพลาดที่พบ	ข้อเสนอแนะ
	<p>- เทศบาลที่มีรายได้เชิงพาณิชย์เกิน ๑,๘๐๐,๐๐๐ บาท ต่อปี แต่ไม่ได้จดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการภาษีมูลค่าเพิ่ม</p>	<p>- แนะนำให้ทราบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลและสภาตำบลได้รับการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มตามพระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ ๒๙๑ พ.ศ. ๒๕๓๙ แต่หากได้รับการยกฐานะเป็นเทศบาลและมีรายได้เชิงพาณิชย์ มีหน้าที่ต้องจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการภาษีมูลค่าเพิ่ม</p>
<p>อาการแอสแตมปีและการนำส่งสำเนาสัญญา</p>	<p>- องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่จะทำใบสั่งจ้างหรือบันทึกตกลงจ้างทุกสัญญา แต่ไม่ได้ปิดแอสแตมปีบริบูรณ์บนตราสารเหล่านั้นทุกสัญญา (สัญญาที่มีมูลค่าไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท)</p> <p>- มิได้กระทำตราสาร (อส.๔) สัญญาเช่าที่ดินโรงเรือน สิ่งปลูกสร้างหรือแพ โดย อบท.บางแห่งมีการเช่าอาคารพาณิชย์เพื่อใช้เป็นสำนักงาน หรือใช้ทำลานกีฬาออกกำลังกาย หรือใช้สร้างเตาเผาขยะ หรือเช่าทำลานตากพืชผลการเกษตร</p> <p>- มิได้ปิดแอสแตมปีบริบูรณ์ในสัญญาเช่าบ้านที่แนบในฎีกาเบิกเงินค่าเช่าบ้าน(ส่วนใหญ่ทำสัญญาในช่วงต้นปีงบประมาณ)</p> <p>- การคำนวณค่าอากรแอสแตมปีในกรณีที่คู่สัญญาจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มไม่ถูกต้อง</p>	<p>- ตามระเบียบพัสดุฯ อบท. กำหนดให้สัญญาที่มีมูลค่าไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท ไม่ต้องทำสัญญาจ้างใบสั่งจ้างหรือบันทึกตกลงจ้างแต่หากทำสัญญาจ้างทำของ ใบสั่งจ้าง หรือบันทึกตกลงจ้าง ต้องเสียอากรโดยการปิดแอสแตมปีบริบูรณ์บนตราสารเหล่านั้นด้วย</p> <p>- แนะนำให้กระทำตราสาร (อส.๔) ที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาชำระอากรเป็นตัวแทนการปิดแอสแตมปีบริบูรณ์ได้กรณีเดียวตามประกาศอธิบดีเกี่ยวกับอากรแอสแตมปี (ฉบับที่ ๓๗)</p> <p>- แนะนำให้ปิดแอสแตมปีบริบูรณ์ในสัญญาเช่าบ้านให้ครบถ้วน</p> <p>- ในกรณีที่คู่สัญญาจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มต้องนำภาษีมูลค่าเพิ่มแยกออกจากมูลค่าสัญญาจ้างก่อนการคำนวณค่าอากรแอสแตมปี โดยมูลค่าตามสัญญา ๑,๐๐๐ บาทหรือเศษของ ๑,๐๐๐ บาทต่ออากร ๑ บาท</p>

หัวข้อ	ข้อผิดพลาดที่พบ	ข้อเสนอแนะ
	<p>- ขอเสียอากรเป็นตัวเงินแทนการปิดแสตมป์บริบูรณ์เกินกำหนดเวลา</p> <p>- อปท.มิได้นำส่งทะเบียนข้อมูลสัญญาซื้อหรือขายที่มีมูลค่าตั้งแต่ ๑ แสนบาทขึ้นไปตามหนังสือขอความร่วมมือหรือบันทึกข้อตกลง</p>	<p>- กรณีมูลค่าสัญญาจ้างตั้งแต่ ๒๐๐,๐๐๐ บาทขึ้นไปคู่สัญญาของ อปท. ต้องนำตราสารและคู่มือตราสารไปขอเสียอากรเป็นตัวเงินแทนการปิดแสตมป์บริบูรณ์ โดยใช้แบบคำขอ อ.ส.๔ ณ สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา ซึ่งคู่สัญญาสามารถนำตราสารที่ยังมิได้ลงนามในสัญญาจ้างพร้อมคู่มือไปขอชำระอากรเป็นตัวเงินต่อพนักงานเจ้าหน้าที่อากรแสตมป์ก่อนหรือภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันถัดจากวันที่มีการลงนามในตราสารนั้น</p> <p>- แนะนำให้นำส่งตามหนังสือของกรมสรรพากรที่ กค ๐๗๒๓/๕๙๖๙ ลงวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๑ เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลตามสัญญาหรือข้อตกลงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p>

คู่มือแนะนำการชำระภาษีอากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตารางแผนที่ทางภาษีอากร (Tax Mapping)

ชื่อบัญชี	ภาษีหัก ณ ที่จ่าย		ภาษีมูลค่าเพิ่ม	ภาษีธุรกิจเฉพาะ	อากร แสตมป์	อื่นๆ
	นิติบุคคล	บุคคลธรรมดา				
รายได้						
รายได้จากการพาณิชย์ (บริการ)	-	-	ม.๗๗/๒			
	-	-	ม.๗๘/๓			
	-	-	ม.๗๘/๑			
	-	-	ม.๘๑			
	-	-	ม.๘๖/๔			
	-	-	ม.๘๖/๖			
	-	-	ป. ๘๖/๒๕๔๒			
รายจ่าย						
เงินเดือน (ฝ่ายการเมือง)		ม.๕๐(๑)				
เงินเดือน(ฝ่ายประจำ)และค่าตอบแทนพนักงาน		ป. ๙๖/๒๕๔๓				
ค่าตอบแทน		ม.๔๒				

คู่มือแนะนำการชำระภาษีอากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตารางแผนที่ทางภาษีอากร (Tax Mapping)

ชื่อบัญชี	ภาษีหัก ณ ที่จ่าย		ภาษีมูลค่าเพิ่ม	ภาษีธุรกิจเฉพาะ	อากร แสตมป์	อื่นๆ
	นิติบุคคล	บุคคลธรรมดา				
		กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๒๖				
ค่าใช้สอย	ม.๖๙ทวิ	ม.๕๐(๔)				
ค่าวัสดุ	ม.๖๙ทวิ	ม.๕๐(๔)				
ค่าสาธารณูปโภค	ม.๖๙ทวิ	ม.๕๐(๔)				
ค่าภาษีรถยนต์สำนักงาน						

คู่มือแนะนำการชำระภาษีอากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตารางแผนที่ทางภาษีอากร (Tax Mapping)

ชื่อบัญชี	ภาษีหัก ณ ที่จ่าย		ภาษีมูลค่าเพิ่ม	ภาษีธุรกิจเฉพาะ	อากร แสตมป์	อื่นๆ
	นิติบุคคล	บุคคลธรรมดา				
ค่าเบี้ยประกันภัย						
ค่าบริการ	ม.๖๙ทวิ	ม.๕๐(๔)			ม.๑๐๔ บัญชีอากร แสตมป์	
เงินอุดหนุน	ม.๖๙ทวิ	ม.๕๐(๔)				
ค่าครุภัณฑ์ (ตามแผนการพัฒนา)	ม.๖๙ทวิ	ม.๕๐(๔)				

คู่มือแนะนำการชำระภาษีอากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตารางแผนที่ทางภาษีอากร (Tax Mapping)

ชื่อบัญชี	ภาษีหัก ณ ที่จ่าย		ภาษีมูลค่าเพิ่ม	ภาษีธุรกิจเฉพาะ	อากร แสตมป์	อื่นๆ
	นิติบุคคล	บุคคลธรรมดา				
ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง (ตามแผนการพัฒนา)	ม.๖๙ทวิ	ม.๕๐(๔)			ม.๑๐๔	
					บัญชีอากร แสตมป์	